

Рецензия
на дисертационен труд
за получаване на научно-образователна степен “доктор”
по професионално направление 3.3 “Политически науки“ (Публична
администрация)

Автор на дисертационния труд: Георги Темелков, редовен докторант към Катедра „Публична администрация“, СУ „Св. Кл. Охридски“;

Тема на дисертацията: „Институцията на съветника в политическите структури: лидерство и отговорност в условията на политически преход“;

Автор на рецензията: доц. д-р Елена Калфова, Катедра „Публична администрация“, СУ „Св. Кл. Охридски“.

1. Обща характеристика и съдържание на дисертационния труд

Дисертационното изследване „Институцията на съветника в политическите структури: лидерство и отговорност в условията на политически преход“ на Георги Темелков отговаря от структурна и съдържателна гледна точка на изискванията за разработването на подобен вид труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

Представеният труд е с обем от 186 страници, организиран в 4 глави, увод, заключение и приложения. Дисертацията е разработена на основата на представителна научна литература, допълнена с други информационни източници (закони и подзаконовни нормативни актове). Цитирането е добросъвестно и допринася за постигане на целите на дисертацията.

Структурата на дисертацията съответства на стандартите на жанра. В Увода са дефинирани обект и предмет на изследването, основната теза, целите, задачите, методите на изследването и ограниченията на изследването. В Първа глава са изяснени основните понятия, с които авторът си служи в процеса на доказване на докторската си теза. Въведено е понятие за „политически съветник“. Детайлно е анализирано мястото на политическия съветник във властовите структури. Подробно са разгледани моделите на взаимодействие на политическите съветници с министрите от една страна и с администрацията от друга. В допълнение са анализирани и процесите на взаимодействие на политическите съветници с останалите участници в процесите на формулиране на

публичните политики. Детайлно са дефинирани и анализирани различните функции на политическия съветник. Във втора глава е направен обстоен преглед на лидерската концепция. Изведена е ясна дефиниция за лидерство. Разгледана е връзката между лидерството и властта и лидерството и управлението. Представени са различните лидерски подходи и лидерските стилове и модели.

В трета глава е направен сравнителен анализ на възникването, развитието и създадените моделите на съветническата служба в държави от Централна и Източна Европа. Обхваната е значителен по обем информация, която е анализирана задълбочено, пълно и методологически коректно. Подобен тип изследвания, върху този предмет не се правят достатъчно често. Определено резултатите от този анализ са изключително полезни и в теоретичен и в практически аспект.

Четвърта глава представя резултатите от проведено емпирично изследване на развитието на службата на политическия съветник в България. Изследването е направено чрез метода на експертната оценка. Очевидно изследването е проведено изключително добросъвестно. Поне на мен не ми е известно подобно изследване да е правено в България до момента.

Така изградената рамка на анализ е логична, кохерентна, адресирани са актуални въпроси пред развитието на системата на публичната администрация в България и проблемите на взаимодействието между политическите институциите и администрацията. Направените конкретни препоръки за промени в статута и изискванията за заемането на длъжността „политически съветник“ биха били много полезни за практиката на публичното управление в България.

2. Качества на изследването и използваната методика.

Авторът си поставя изключително амбициозни цели, които определят много широк предметен обхват на изследването. Те включват извеждане на генезиса и развитието на институциите политически съветник в България и да се направи сравнително изследване на този процес в държавите от Централна и Източна Европа, да се оцени ролята на политическия съветник през призмата на лидерската концепция, да се разработи „модел за установяване на минимални изисквания към назначаването и отговорностите на политическите съветници в България“. Подобно широкообхватно изследване поставя сериозни предизвикателства, с които Георги Темелков се справя много добре. Дисертантът използва класически дедуктивен подход на анализ. Ползвайки интересна комбинация между класически системни подходи, като този на Р. Пътнам за институционалната ефективност, и лидерския подход, дисертантът извежда основните

роли на политическия съветник и оценява значението му за ефективността на публичното управление. На тази база е реконструиран профилът на политическите съветници в България след 1989г., разработено е предложение за въвеждането на минимални изисквания за заемането на тази длъжност.

Силно впечатление прави сравнителният анализ на възникването, развитието и моделите на съветническата служба. Той обхваща опита на девет страни от Централна и Източна Европа, в това число и България. Сравнителното изследване е проведено много коректно по ясна методология. Това е много обемно изследване с изключително интересни резултати, които допринасят за развитието на знанието в областта. По мое мнение е и едно от основните достойнства на дисертацията.

Общата ми оценка за дисертацията е положителна. Представен е цялостен и защитим текст, резултат на системна и целенасочена работа. Авторът е извършил значителна по обем и с добро качество работа, насочена към идентифициране, обзор и анализ на значителен корпус от информационни източници. Дисертантът демонстрира отлична теоретична подготовка. Поставени са актуални и значими въпроси за развитието системата на публичната администрация в България и Централна и Източна Европа. Изследването успешно комбинира сравнително изследване с емпирично проучване, което дава пълнота на получените резултати.

Общата ми оценка за дисертацията е положителна. Авторът е извършил значителна по обем и с добро качество работа, насочена към идентифициране, обзор и анализ на значителен корпус от информационни източници. Поставени са актуални и значими въпроси за развитието на администрацията и на политическите институции. Много рядко „политическите съветници“ са обект на научен интерес. Резултатите от това изследване могат да ги извадят от сянката, да прекратят процесите на стигматизиране и да подпомогнат по-адекватното развитие на административните структури в България.

3. Научно-приложни приноси.

Приемам приносите формулирани от автора и смятам, че те са резултат от неговата самостоятелна работа. Смятам че, Георги Темелков е успял да изпълни поставените цели в дисертационното изследване и в значителна степен да докаже защитаваните тези.

Съдържателните приноси на дисертацията включват изграждането на теоретичен подход за анализ базиран на комбинация между теорията на лидерството с функционален анализ, разработване на методика и провеждане на сравнително изследване, разработени са предложения за подобряване на дейността на политическия съветник в България, както вече бе отбелязано. В допълнение е разработена методика и е осъществено емпирично

проучване на практиката в България. Резултатите от него са изключително полезни за изясняване на причините и възможностите за развитие на длъжността политически съветник в българската администрация.

4. Оценка на публикациите.

Докторантът представя 4 статии, свързани с темата на дисертацията. Публикациите са публикувани в достатъчно престижни издания. Това показва, че е осигурена необходимата публичност на изследователския процес във връзка с разглежданата проблематика. Качество е на нужното ниво и съответства на добрите постижения в изследователската област. Препоръчвам да се потърсят възможности за публикуване и на други езици, освен български. Това би дало допълнителна популярност на постигнатите изследователски резултата.

5. Автореферат.

Изготвеният автореферат е с обем от 44 страници. Той е разработен подходящо, така че дава вярна и точна представа за извършената изследователска работа и резултатите от нея.

6. Препоръки и въпроси

Приемам аналитичния подход на дисертанта и въведеното ограничение на анализа по отношение на предмета на изследване, а именно – да се анализират само политическите съветници на министрите, като се изключат съветниците в президентската институция. Въпреки това, смятам, че изследването би спечелило от сравнение между начините, по които се прилага лидерския подход в единия и другия случай. Препоръчвам бъдещите изследвания на дисертанта да се насочат именно в тази посока. Подобно изследване би дало възможност да се открият възможностите и ползите от приложението на лидерската теория и практика. Дисертацията би спечелила и ако се разшири анализът по оста политика – политически институции – администрация от гледна точка на взаимодействието между политическите институции и администрацията и как се вписва политическия съветник в тази рамка. В тази връзка бих искала да задам следните въпроси:

Как се вписва политическия съветник в отношенията политически институции – администрация? Въвеждането на предложения модел би ли изменило съществуващия модел на взаимодействие? Ако да – в каква посока?

7. Заключение

Представената дисертация има много значими постижения както теоретични така и практико-приложни. Използвана е оригинална, интердисциплинарна методология, разработен е самостоятелен анализ и са изведени препоръки за развитието на института на политическия съветник в България.

Така проведеното дисертационно изследване доказва, че авторът има компетенции за провеждане на научно изследване: той демонстрира познаване на теоретичните парадигми, базисни умения за анализ на емпирични данни и за анализ на научни факти. Имайки предвид предимствата на дисертационното изследване, убедено препоръчвам на членовете на Научното жури да присъди на Георги Темелков научно-образователната степен „доктор” по научна специалност 3.3. Политология (Публична администрация).

23.03.2023г.

Рецензент:

доц. Е. Калфова